

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา การผลิตและการตลาดแพะเนื้อในอำเภอสุโขทัย จังหวัด
นครราชสีมา ผลการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยการผลิตและการตลาดแพะเนื้อของเกษตรกรในอำเภอสุโขทัย จังหวัด
นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจ สภาพการผลิต การตลาด
แพะเนื้อ ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่ผลิตแพะ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ในกรณีศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรผู้ผลิตแพะเนื้อ
ในอำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 176 ราย โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 127 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และจำนวนตัวอย่างเป็นส่วนหนึ่งของจำนวน
ประชากรของแต่ละตำบล เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด
ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การตลาดแพะเนื้อของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกร

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมรายชื่อเกษตรกรผู้ผลิตแพะใน
อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา จากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอสุโขทัย แล้วออกไป
ดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 ราย แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อวิจัยด้านสถิติทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทาง
สังคมและเศรษฐกิจ และสภาพการผลิตแพะเนื้อ การตลาดแพะเนื้อ โดยวิธีการหาค่าร้อยละ

ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตแพะเนื้อ พร้อมทั้งวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า

1) สภาพทางสังคม เกษตรกรเกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.92 ปี นับถือศาสนาอิสลามเกือบทั้งหมด สามในสี่เรียนจบระดับชั้นประถมศึกษา เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่งมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.29 คน ส่วนมากไม่ได้เป็นผู้นำชุมชน และมากกว่าครึ่งหนึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตแพะจากเพื่อนเกษตรกร ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการผลิตแพะเฉลี่ย 4.58 ปี มากกว่าสามในสี่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตแพะเนื้อ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มผลิตแพะ มากกว่าครึ่งมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.55 คน

2) สภาพทางเศรษฐกิจ รายได้รวมจากภาคเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 16,026 บาท รายได้จากการผลิตแพะเนื้อเฉลี่ย 10,823 บาท รายได้รวมนอกภาคการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 29,125 บาท ส่วนใหญ่ได้จากการรับจ้างเฉลี่ย 29,753 บาท ส่วนใหญ่เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 5.25 ไร่ โดยใช้พื้นที่ผลิตแพะเนื้อเฉลี่ย 1.52 ไร่

1.3.2 สภาพการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า

1) วัตถุประสงค์หลัก และแหล่งเงินทุนที่ใช้ผลิตแพะ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตแพะไว้เพื่อใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา เกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้แหล่งเงินทุนที่ผลิตแพะของตนเองหรือของครอบครัว

2) พันธุ์ จำนวน และวิธีการผลิตแพะ เกษตรกรเกือบทั้งหมดผลิตแพะเนื้อพันธุ์พื้นเมือง จำนวนแพะที่ผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 1.92 ตัว เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสามมีแพะเนื้อพ่อพันธุ์เฉลี่ย 1.82 ตัว เนื้อแม่พันธุ์เฉลี่ย 3.17 ตัว เกือบหนึ่งในสามผลิตแพะเนื้อรุ่นเพศเมียเฉลี่ย 1.92 ตัว แพะรุ่นเพศผู้เฉลี่ย 1.80 ตัว ลูกแพะเนื้อเพศผู้เฉลี่ย 1.62 ตัว และลูกแพะเนื้อเพศเมียเฉลี่ย 1.75 ตัว เกษตรกรมากกว่าสามในสี่ใช้วิธีการผลิตแพะเนื้อแบบขังคอกเพื่อความสะดวกในการควบคุมดูแล

3) ลักษณะของโรงเรือนที่ใช้ผลิตแพะ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้โรงเรือนผลิตแพะเนื้อแบบกึ่งถาวรที่สร้างจากวัสดุพื้นบ้าน โดยมากกว่าครึ่งเล็กน้อยใช้จากเป็นวัสดุมูลหังคาโรงเรือน และผลิตแพะเนื้อบนพื้นดิน เกษตรกรส่วนมากไม่มีการแยกคอกสัตว์ป่วย การผลิตแพะส่วนใหญ่ไม่มีรั้วกั้นคอก

4) แหล่งน้ำและวิธีการให้น้ำแพะ เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่งใช้น้ำจากบ่อน้ำ การผลิตส่วนใหญ่มีภาชนะใส่น้ำแยกจากรางอาหารวางให้กินตลอดวัน

5) แหล่งอาหารแพะเนื้อ เกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้หญ้าสดเป็นอาหาร หยาบใช้ผลิตแพะ เกษตรกรสามในสี่ใช้บริเวณที่สาธารณะเป็นแหล่งอาหารหยาบในฤดูฝน สำหรับแหล่งอาหารหยาบในฤดูแล้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แหล่งอาหารสัตว์จากที่สาธารณะ ส่วนมากไม่มีแปลงพืชอาหารสัตว์เป็นของตนเอง โดยเกษตรกรเกือบทั้งหมดไม่มีการเก็บสำรองอาหารหยาบในฤดูแล้ง และมากกว่าสามในสี่เล็กน้อยไม่เคยใช้อาหารข้นผลิตแพะ ตลอดจนไม่เคยใช้แร่ธาตุเสริมผลิตแพะ

6) การทำความสะอาดคอก และการคัดแยกแพะใหม่ เกษตรกรสองในสามทำความสะอาดคอกแพะสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เกษตรกรส่วนมากปล่อยแพะที่นำมาใหม่รวมเข้ากับแพะฝูงเดิม

7) การดูแลป้องกันโรคแพะ เกษตรกรส่วนมากไม่เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรคปาก และเท้าเปื่อยให้แพะเลย ส่วนมากไม่เคยมีการกำจัดพยาธิภายนอก เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีการกำจัดพยาธิภายใน สำหรับสาเหตุการป่วยของแพะในปี 2550 เกษตรกรหนึ่งในสามพบว่า แพะเป็นโรคท้องเสีย

8) การขยายพันธุ์แพะ เกษตรกรส่วนมากไม่มีการจัดการผสมพันธุ์ โดยปล่อยให้ผสมพันธุ์กันเองในฝูง และไม่มีการจัดการคัดเลือกพ่อพันธุ์แพะ ตลอดจนการผสมพันธุ์ติดภายในครั้งเดียว

9) การดูแลแพะท้องและลูกแพะเมื่อคลอด เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยแยกแพะตั้งท้องออกจากฝูง และส่วนมากไม่เคยตัดสายสะดือลูกแพะเกิดใหม่

1.3.3 การตลาดแพะเนื้อของเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า

1) ลักษณะการจำหน่ายแพะเนื้อ เกษตรกรน้อยกว่าสองในสามเล็กน้อยจำหน่ายตรงให้แก่เพื่อนเกษตรกรนำไปบริโภค จำหน่ายให้เพื่อนเกษตรกรเพื่อไปผลิตต่อ และจำนวนจำหน่ายตรงให้ชาวมุสลิมนำไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนจำหน่ายให้พ่อค้าท้องถิ่น

2) วิธีการจำหน่ายแพะเนื้อ ในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2550 เกษตรกรทั้งหมดใช้วิธีจำหน่ายแพะมีชีวิตราคาเหมาเป็นตัว เฉลี่ยตัวละ 2,500 บาท และจำหน่ายแพะมีชีวิตโดยวิธีการชั่งน้ำหนักเฉลี่ยกิโลกรัมละ 120 บาท

3) การกำหนดราคา เกษตรกรทั้งหมดเป็นผู้กำหนดราคา โดยไม่มีการตกลงราคาล่วงหน้า และใช้การชำระเงินเป็นเงินสด

4) หน่วยงานที่เข้ามาช่วยส่งเสริมการจำหน่ายแพะเนื้อ มีหน่วยงานเข้ามาช่วยส่งเสริมการจำหน่ายแพะเนื้อให้กับเกษตรกร โดยมีปศุสัตว์อำเภอจัดตั้งตลาดซื้อขายแพะระดับอำเภอ และพาณิชย์จังหวัดจัดตั้งตลาดซื้อขายแพะระดับจังหวัด

1.3.4 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกร

1) ปัญหา/อุปสรรคในการผลิตแพะ

(1) ด้านการผลิตแพะเนื้อ พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหา สภาพพื้นที่ที่ใช้ผลิตแพะไม่เหมาะสม รองลงมา จำนวนพื้นที่ส่วนตัวที่ใช้ผลิตแพะไม่เพียงพอ สำหรับปัญหาที่มีความสำคัญน้อยที่สุด จำนวนแรงงานที่ใช้ผลิตไม่เพียงพอ ตามลำดับ

(2) ด้านพันธุ์สัตว์ เกษตรกรมีระดับปัญหา พ่อพันธุ์ - แม่พันธุ์มีราคาสูง รองลงมามีปัญหาขาดความรู้เรื่องการผสมพันธุ์แพะ ปัญหาการผสมติดยาก/หรือผสมไม่ติด การขอรับการผสมเทียม และมีปัญหาน้อยที่สุด การปล่อยผสมเอง ตามลำดับ

(3) ด้านอาหารสัตว์ เกษตรกรมีระดับปัญหา อาหารข้น - แร่ธาตุเสริมมีราคาแพง รองลงมา อาหารหยาบคุณภาพไม่ดี ทำเลผลิตสัตว์/ทุ่งหญ้าสาธารณะมีน้อย อาหารหยาบที่ใช้ผลิตแพะไม่เพียงพอ และแร่ธาตุเสริมหาซื้อยาก ตามลำดับ

(4) ด้านโรคระบาดสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับปัญหา แพะป่วยเป็นโรคท้องเสีย รองลงมา แพะป่วยเป็นโรคปากและเท้าเปื่อย แพะป่วยเป็นโรคพยาธิภายใน แพะป่วยเป็นโรคพยาธิภายนอก ช่วงเวลาการให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดไม่เหมาะสม แพะป่วยเป็นโรคปอดบวม แพะป่วยเป็นโรคแท้งติดต่อ และแพะป่วยเป็นโรคผิวหนัง ตามลำดับ

(5) ด้านการตลาด เกษตรกรมีระดับปัญหา ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดมีน้อย รองลงมา ราคาแพะเนื้อไม่แน่นอน มาตรฐานการรับซื้อแพะเนื้อไม่แน่นอน แหล่งจำหน่ายแพะเนื้อมีน้อย ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้า และค่าใบสัญญาซื้อขายแพะเนื้อมีราคาแพง ตามลำดับ

2) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกรพบว่า

(1) ด้านการผลิตแพะเนื้อ พบว่า เกษตรกรต้องการให้ภาครัฐมีโครงการผลิตแพะ 1 ครัวเรือน และต้องการให้ภาครัฐจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับผลิตแพะเนื้อ ตลอดจนจัดหาพื้นที่สาธารณะสำหรับการผลิตแพะเนื้อ

(2) ด้านพันธุ์แพะเนื้อ พบว่า เกษตรกรต้องการให้มีกลุ่มสาริตการผลิตแพะเนื้อ และจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับซื้อพ่อ - แม่พันธุ์แพะเนื้อ ตลอดจนให้เกษตรกรต้องการให้กรมปศุสัตว์สนับสนุนพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์แพะ

(3) ด้านอาหารสัตว์ พบว่า เกษตรกรต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนอาหารหยาบในฤดูฝนและฤดูแล้ง

(4) ด้านโรคระบาดสัตว์ พบว่า เกษตรกรต้องการให้มีการจัดอบรมในเรื่องการสุขาภิบาล และการป้องกันโรค ตลอดจนต้องการให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์มาให้บริการฉีดวัคซีน

2. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพการผลิตและการตลาดแพะเนื้อของเกษตรกร ตลอดจนปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรดังกล่าวแล้ว ผลการศึกษาปรากฏว่า

2.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร จากการวิจัยเกษตรกรผู้ผลิตแพะในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส เกษตรกรเกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.92 ปี นับถือศาสนาอิสลามเกือบทั้งหมด และมากกว่าครึ่งหนึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนเกษตรกร ส่วนมากไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตแพะเนื้อ รายได้ภาคเกษตรส่วนใหญ่ได้จากการผลิตแพะเนื้อ รายได้นอกภาคการเกษตรส่วนใหญ่ได้จากการรับจ้าง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีอายุในวัยกลางคน สนใจที่จะประกอบอาชีพการผลิตแพะมากกว่าช่วงอายุอื่นๆ เพราะมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาก เกษตรกรผลิตแพะในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมเกียรติ สายธนู (2528 : 1) พบว่า ในการผลิตแพะของประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ทางภาคใต้ โดยเฉพาะ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นได้ว่า ศาสนามีผลต่อเกษตรกรในการผลิตแพะ และการวิจัยของ รัชญา สุขชัย (2541 : 3 - 5) พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตแพะส่วนใหญ่เป็นชายไทยมุสลิม ในด้านการศึกษาจะเห็นว่าเกษตรกรที่จบระดับประถมศึกษามีความต้องการผลิตแพะเนื้อมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาที่สูงกว่า หรือไม่มีความรู้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.22 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ประจำตำแหน่งในชุมชน มีประสบการณ์ในการผลิตแพะเฉลี่ย 4.58 ปี ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจเป็นห่วงสำหรับการผลิตแพะในประเทศไทยคือการขาดความรู้ในเรื่องการปรับปรุงพันธุ์ อาหาร การจัดการ การดูแลสุขภาพ และการป้องกันโรค

2.2 สภาพการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกร เกษตรกรเกือบทั้งหมดผลิตแพะเนื้อไว้เพื่อใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมเกียรติ สายธนู (2528 : 1) พบว่า ศาสนามีผลต่อเกษตรกรในการผลิตแพะ เพราะชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ใช้แพะเนื้อในการ

ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การผลิตแพะในอำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นการผลิตแพะเนื้อของเกษตรกรรายย่อย การผลิตเป็นการผลิตแบบจ้าง ซึ่งจากการศึกษาของ สุรชน ต่างวิวัฒน์ (2544 : 10) พบว่า การที่จะให้การผลิตแพะให้ประสบความสำเร็จ ปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งคือพันธุ์แพะที่จะใช้เป็นพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์ เพราะพ่อพันธุ์ – แม่พันธุ์ ที่ดีหากผลิตอย่างถูกวิธีจะให้ผลผลิตที่ดีด้วย การเริ่มต้นในการผลิตแพะ ควรเริ่มจากการผลิตแพะพื้นเมืองหรือแพะลูกผสมระหว่างแพะพันธุ์พื้นเมืองกับแพะพันธุ์ต่างประเทศที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์แล้ว

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง การผลิตและการตลาดแพะเนื้อในอำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ด้านการผลิตแพะเนื้อ

1) ภาครัฐควรมีโครงการการผลิตแพะหนึ่งครัวเรือน ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้แก่เกษตรกร โดยการจัดฝึกอบรมเกษตรกรที่มีความสนใจในการผลิตแพะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ และความเข้าใจในการผลิตแพะ พร้อมทั้งจัดหาพื้นที่สำหรับการผลิตแพะเนื้อ เงินทุนในการประกอบอาชีพทางการผลิตแพะ จัดหาพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์แพะเนื้อราคาถูก รวมทั้งจัดหาอาหารหยาบในการผลิตแพะให้เพียงพอ

2) กรมปศุสัตว์ควรมีเจ้าหน้าที่มาให้บริการดูแลสุขภาพแพะ ให้ทั่วถึง และให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับค่ายา และเวชภัณฑ์

3) ภาครัฐควรทบทวนนโยบายการผลิตแพะทุกโครงการ เพื่อส่งเสริมการผลิตแพะเนื้อให้มีคุณภาพขึ้นไปในอนาคต

3.1.2 ส่งเสริมทางการตลาด

1) ภาครัฐควรจัดตั้งการตลาดซื้อ – ขาย แพะเนื้อระดับอำเภอที่ได้มาตรฐาน

2) ภาครัฐควรมีการกำหนดราคา ซื้อขายแพะเนื้อ และให้ข้อมูลด้านราคาแพะเนื้อที่แน่นอนแก่เกษตรกร

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการผลิตและการตลาดแพะเนื้อของเกษตรกรในระดับภาค ซึ่งจะ
ได้ข้อมูลในเนวเล็ก เพื่อนำไปวางแผนการผลิตและการตลาดแพะเนื้อต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการผลิตและการตลาดแพะเนื้อของเกษตรกรในแต่ละ
พื้นที่ เพื่อเปรียบเทียบดูว่า แต่ละพื้นที่มีการผลิตและการตลาดแพะเนื้อแตกต่างกันอย่างไร และ
ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลทำให้การผลิต และการตลาดแพะเนื้อประสบผลสำเร็จ

3.2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตแพะ
หรือผลสำเร็จที่เกิดจากการผลิตแพะของเกษตรกร เช่น ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้จากการ
ผลิตแพะเนื้อ สภาวะโรคระบาดในแพะ